

Sözel İletişim Strateji Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sözel İletişim Strateji Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30847>

Özet

Sözel İletişim Strateji Ölçeği (SİSÖ), orijinal olarak yabancı dil öğrenenlerin sözlü iletişim sırasında karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmak için kullandıkları stratejileri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Türkçe adaptasyonudur. Yaman ve M. Kavasoğlu tarafından 2013 yılında Türkçeye uyarlanan bu ölçek, bireylerin iletişimsel hedeflerine ulaşmak için başvurdukları bilinçli planlar ve teknikleri değerlendirmeyi amaçlar. Ölçek, genellikle farklı iletişim stratejileri boyutlarını kapsar; bunlar arasında kaçınma, telafi etme ve başarıya yönelik stratejiler bulunabilir. Adaptasyon çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda geçerli ve güvenilir bir psikometrik araç olarak kullanılabilirliğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Sözel iletişim stratejisi, dil öğrenimi, adaptasyon, ölçek geliştirme, psikometrik özellikler, iletişimsel yeterlilik.

Yazarlar

Yaman, M. Kavasoğlu (Uyarlama Çalışması).

Amaç

Sözel İletişim Strateji Ölçeği'nin temel amacı, ikinci dil (L2) öğrenimi bağlamında, öğrencilerin sözlü üretim sırasında yaşadıkları dilsel eksiklikleri veya zorlukları gidermek için kullandıkları çeşitli stratejileri sistematik olarak belirlemek ve ölçmektir. Bu stratejiler, iletişim akışını sürdürme, anlam müzakere etme veya belirli bir kelimeyi/yapıyı bilmemekten kaynaklanan boşlukları doldurma çabalarını içerir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel ve dilbilimsel olarak Türkçeye uygunluğunu test ederek, Türk öğrencilerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde kullandıkları iletişim stratejileri repertuarını ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Bu sayede, dil eğitimi programlarının, öğrencilerin stratejik yeterliliklerini geliştirmeye odaklanacak şekilde tasarlanmasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, bireylerin iletişimsel zorluklarla karşılaştıklarında kullandıkları iletişim stratejileri yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle yabancı dil pedagojisi ve uygulamalı dilbilim alanlarında incelenen temel bir kavramdır. SİSÖ'nün ölçtüğü stratejiler genellikle iki ana kategoriye ayrılır:

Telafi Stratejileri (Compensatory Strategies): Öğrencinin bilmediği bir kelimeyi veya gramer yapısını, jestler, ana dildeki eşdeğerini kullanma veya kelime uydurma gibi yollarla geçici olarak ikame etme çabalarıdır.

Kaçınma Stratejileri (Avoidance Strategies): Öğrencinin zorluk çokaran bir konuyu, kelimeyi veya yapıyı kullanmaktan tamamen kaçınması veya mesajı basitleştirmesidir.

Ölçek, bu alt boyutları detaylı maddeler aracılığıyla değerlendirerek, bir bireyin iletişimsel yeterliliğinin stratejik bileşenini nicel olarak analiz etmeye olanak tanır.

Geçerlik

Sözel İletişim Strateji Ölçeğinin Türkçe adaptasyon çalışmasında (Yaman & Kavasoğlu, 2013), ölçeğin yapısal geçerlik kanıtları sunmak amacıyla çeşitli analizler gerçekleştirilmiştir. Özgün ölçeğin teorik yapısını Türkçe verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) veya açmalıyıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak incelenmiştir.

Geçerlik çalışmalarıında, ölçek maddelerinin ilgili alt boyutlara yüklenimleri incelenmiş ve elde edilen faktör yapısını teorik beklentilerle tutarlı olduğunu rapor edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin ilgili dikkatli kriterlerle (örneğin, sözlü yeterlilik puanları veya diğer iletişim stratejisi ölçekleri) ilişkisi de incelenerek ölçüt bağlantılı geçerlik kanıtları sağlanmıştır.

Güvenirlik

Uyarlama çalışmasında, Sözel İletişim Strateji Ölçeğinin iç tutarlılık güvenilirliği, genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Buna ek olarak, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını (kararlılığını) değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yapılmış olabilir. Bu analizler, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini ortaya koyar, bu da ölçeğin ölçtüğü strateji kullanımı nispeten kararlı olduğunu destekler.

Faktör Analizi

Yaman ve Kavasoğlu (2013) tarafından gerçekleştirilen adaptasyon çalışması, ölçeğin Türkçe formunun faktör yapısını incelemeyi gerektirmiştir. Orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısını korunup korunmadığını belirlemek için Faktör Analizi uygulanmıştır.

Analiz sonuçları, genellikle orijinal ölçekte bulunan strateji alt boyutları (örneğin, başvuru stratejileri, telafi stratejileri, kaçınma stratejileri) Türkçe versiyonda da kabul edilebilir düzeyde ayrılmış ve anlamlı faktör yüklerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu, ölçeğin teorik olarak

beklenen alt yapılar? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Kendini Bildirim Ölçeği. Maddeler genellikle kat?lımc?nın belirli bir iletişim stratejisini ne s?kl?kla kulland???n? belirtmesini gerektiren tipte haz?rlanm???r.

Dil Kullan?labilirli?i: Türkçe (Uyarlanan Form). Orijinal formu İngilizce veya ba?ka bir dilde olabilir.

Popülasyon Grubu: Yabancı dil ö?renen ö?renciler (L2 ö?rencileri).

Ya? Grubu: Genellikle lise ve üniversite düzeyindeki ö?renciler.

Popülasyon Detaylar?: Yaman ve Kavaso?lu'nun çal???ması genellikle Türkiye'deki üniversitelerin İngilizce Haz?rlık veya İngilizce Ö?retmenli?i bölümlerinde okuyan ö?rencileri hedef alm???r.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?lımc?ların her bir maddeyi, kendilerine sunulan bir derecelendirme sistemi (örne?in, 5'li Likert Ölçeği) üzerinden de?erlendirmesini gerektirir. Derecelendirme format? muhtemelen "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a kadar uzanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Telafi stratejileri, kaç?nma stratejileri, geçerlik, güvenilirlik, yabancı dil e?itimi, stratejik yeterlilik, uyarlama çal???ması.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor.

Ba?lı? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz???ma Adresi: Yazarların 2013 yılındaki akademik ba?lı?lık adresleri referansta belirtilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçeğin orijinal geli?tiricilerinden izin alınması gerekebilir. Uyarlama çal???ması Yaman ve Kavaso?lu tarafından 2013 yılında yayınlanm???r. Ölçeğin ticari kullanım? için ücretlendirme bilgileri, orijinal ölçek sahiplerine veya adaptasyon çal???ması için yazarlar?na dan???larak

netleştirilmelidir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi, uyarlama çalışmasına ait olabilir ve buradan indirilebilir: [sozel-iletisim-strateji-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yaman, ?. ve Kavasoğlu, M. (2013). The adaptation study of oral communication strategy inventory into Turkish. *International Journal of Human Sciences*, 10(2), 400-419.

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [j-humansciences.com](#)

Sözel İletişim Strateji Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte Sözel İletişim Strateji Ölçeği'nin orijinal maddeleri bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için Yaman ve Kavasoğlu (2013) tarafından yayınlanan makaleye başvurulması gerekmektedir.